

Dosarul nr. 2r-179/24
2-23080450-01-2r-08042024

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: L. Mitrofan)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Panov, V. Cotorobai, V. Mihaila)

DECIZIE

31 iulie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecătorii

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Răut”,
în cauza civilă, în procedura cererilor cu valoare redusă, intentată la cererea de
chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Răut” împotriva lui Cupcic
Eduard cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii din 13 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respinsă cererea depusă de Societatea pe Acțiuni „Răut”, cu privire la repunerea
apelului în termen și s-a restituit apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Răut”,
împotriva hotărârii din 05 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru ca
fiind depus în afara termenului legal,

c o n s t a t ă:

La 05 iunie 2023 SA „RĂUT” a depus cerere de chemare în judecată împotriva
lui Cupcic Eduard cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 05 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,
cererea de chemare în judecată depusă de SA „RĂUT” împotriva lui Cupcic Eduard
cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca fiind
neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 18 ianuarie 2024, SA „RĂUT”,
a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea hotărârii
Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 05 decembrie 2023.

Totodată, SA „RĂUT” a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului
împotriva hotărârii din 05 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru
(f.d.73).

În motivarea cererii de repunere în termen a indicat că, cererea de chemare în
judecată a fost examinată în procedura scrisă, iar despre pronunțarea dispozitivului
hotărârii a aflat la 21 decembrie 2023. Relevă că, hotărârea Judecătoriei Chișinău,
sediul Centru din 05 decembrie 2023 a fost publicată la data de 10 ianuarie 2024.

Prin încheierea din 13 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, a fost respinsă cererea depusă de SA „RĂUT”, privind repunerea în termen a apelului și a fost restituit apelul depus de SA „RĂUT”, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 28 martie 2024, prin intermediul oficiului poștal, SA „RĂUT”, a depus cerere de recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acesteia, casarea încheierii din 13 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, cu soluționarea prin decizie problema respectivă prin repunerea apelului în termen.

În motivarea recursului SA „RĂUT”, a indicat că cauza a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, fără citarea părților. Despre emiterea hotărârii din 05 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a aflat la 21 decembrie 2023 fiindu-i expediată prin intermediul poștei, iar pe pagina web a instanței a fost publicată la data de 10 ianuarie 2024.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 13 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 22 martie 2024 la poșta electronică reprezentantului recurentului/apelantului, avocatul Parasii Oleg law.office@raut.md indicată în cererea de apel (f.d. 105).

Astfel, recursul declarat la 28 martie 2023, prin intermediul oficiului poștal, este în termen.

La 08 aprilie 2024 în adresa intimaților a fost expediată copia recursului declarat de SA „RĂUT”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 112).

Prin referința depusă la data de 30 aprilie 2024, Cupcic Eduard a solicitat respingerea recursului ca neîntemeiat și menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori

stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Astfel, termenul de declarare a apelului prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, (dacă legea nu prevede altfel), indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 05 decembrie 2022 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care cererea de chemare în judecată depusă de SA „RĂUT” împotriva lui Cupcic Eduard cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 18 ianuarie 2024, SA „RĂUT”, a depus cerere de apel nemotivată, solicitând casarea hotărârii Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 05 decembrie 2023.

Totodată, SA „RĂUT” a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 05 decembrie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

Ca urmare, prin încheierea din 13 martie 2024, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, Curtea de Apel Chișinău a respins cererea depusă de SA „RĂUT”, privind repunerea în termen a apelului și a restituit apelul declarat de SA „RĂUT”, ca fiind depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra și argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de respingere a cererii privind repunerea în termen al apelului și restituirea acestuia ca fiind tardiv, deoarece cererea de apel a fost depusă de SA „RĂUT” peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii a Judecătoria Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 05 decembrie 2023, iar cererea de apel a fost depusă de către SA „RĂUT” abia la 18 ianuarie 2024, pe când termenul-limită de declarare al apelului a expirat încă la data de *04 ianuarie 2024, inclusiv (joi)*.

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită prin cerere acest lucru. La cererea de

repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Totodată, prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

Deși apelantul SA „RĂUT” a solicitat repunerea în termen a actului de procedură, totuși contrar art. 116 Cod de procedură civilă, nu a prezentat probe justificative ce ar confirma faptul imposibilității depunerii apelului în termenul de atac prevăzut de lege.

Totodată, în conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Potrivit art. 102 alin. (4¹), (5) și (6) din Codul de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară. Prezentarea părții în instanță, în persoană sau prin reprezentant, acoperă orice viciu de înmânare a citației. Citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces.

Conform art. 105 alin. (1) și (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor.

Nu poate fi reținut argumentul invocat de SA „RĂUT” precum că cauza a fost examinată în absența sa. Or, cert este faptul că recurentul a cunoscut că pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru se află spre examinare prezenta cauză civilă, în procedura cererilor cu valoare redusă, la cererea căruia a fost inițiată, recepționând la data de 21 decembrie 2023 copia dispozitivului hotărârii, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție nr. DS8011061816AS (f.d. 65).

În cererea de recurs SA „RĂUT” a indicat că a aflat despre emiterea hotărârii din 05 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru la 21 decembrie 2023, iar termenul-limită de declarare a apelului a expirat la data de *04 ianuarie 2024, inclusiv (joi)*. Astfel, chiar și în situația în care SA „RĂUT” a recepționat dispozitivul hotărârii la 21 decembrie 2023, a avut suficient timp de a depune cerere de apel în termenul prevăzut de lege, urma să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță.

Or, indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, termenul de declarare a apelului de 30 de zile prevăzut la art. 362 din Cod de procedură civilă, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, dar nu de la data recepționării (comunicării) actului

judecătorească sau încetării circumstanțelor care au dus la omiterea termenului de procedură.

Prin urmare, recurentul SA „RĂUT” nu a prezentat probe incontestabile ce ar indica aflarea dânsului în imposibilitatea de a efectua actul de procedură în interiorul termenului legal.

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Ține de menționat, că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (*cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007*).

Completul de judecată notează că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate. Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În circumstanțele enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind legală și întemeiată încheierea din 13 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Răut”.

Se menține încheierea din 13 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Răut” împotriva lui Cupcic Eduard cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi